

Hábmera suohkan
Hamarøy kommune

ALKOHOLPOLITISK HANDLINGSPLAN FOR HÁBMERA SUOHKAN - HAMARØY KOMMUNE

Vedtatt av kommunestyret xxx

2024-2028

Innhold

1. Lovgivning	3
2. Målsetninger	3
2.1 Nasjonale mål	3
2.2 Kommunale mål	3
2.3 Oppfylle mål og delmål i Kommuneplanens samfunnsdel.....	3
2.4 Delmål	3
3. Bevillingssystemet	3
3.1 Oversikt over salg – og skjenking i kommunen.....	4
4. Almennelige bestemmelser	5
4.1 Styrer og stedfortreder.....	5
4.2 Definisjon av skjenking.....	5
4.3 Definisjon av sluttet selskap	5
5. Skjenkebevillinger. Kommunale retningslinjer	5
6. Salgsbevillinger. Kommunale retningslinjer	6
6.1 Almennelige bestemmelser.....	6
6.2 Salgstider.....	6
7. Delegasjon	6
7.1 Søknad om salgs og skjenkebevilling	6
7.2 Myndighet og delegasjoner	6
8. Alkoholavgifter	6
8.1 Innsending av oppgave over omsatt mengde alkohol	7
9. Kontroll	7
10. Reaksjonsform ved brudd på alkohollovens bestemmelser	7

1. Lovgivning

Kommunen er etter Alkohollovens § 1-7d pålagt å utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan. Første alkoholpolitiske plan for Hamarøy kommune ble laget for perioden 1998 – 2000, og er senere blitt revidert for hver valgperiode. Førrige vedtak ble gjort 15.09.2020.

2. Målsetninger

2.1 Nasjonale mål

Alkohol er det rusmiddelet som forårsaker mest skader i Norge. Alkoholpolitikken har som overordnet mål å begrense alkoholrelaterte problemer, sykdommer og skader gjennom å begrense totalkonsumet av alkohol. Det er lang tradisjon i Norge for å føre en restriktiv alkoholpolitikk. De viktigste og mest effektive virkemidlene er de såkalte regulatoriske dvs. bevillingssystemet (salgs- og skjenkeløyver), vinmonopolordningen, begrensede salgs- og skjenketider, bestemte påbud og forbud, inkludert reklameforbudet og lovbestemte aldersgrenser, og avgiftspolitikken. Lav promillegrense for bil- og båtførere kombinert med kontroller og sanksjoner når disse grensene overskrides. Denne politikken har bidratt til at Norge har et lavere alkoholkonsum og færre skader enn øvrige land i Europa.

2.2 Kommunale mål

I tråd med de nasjonale satsningsområdene, og på bakgrunn av tilgjengelig informasjon om rusbruk i kommunen, er hovedmålene for alkoholpolitikken i kommunen som følger:

1. Omsetning av alkoholholdige drikker skal reguleres med sikte på å forhindre misbruk og i størst mulig utstrekning å begrense de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholforbruk medfører.
2. Skape holdninger som fører til en sunn og rusfri livsstil.
3. Etablere trygge, stimulerende og utviklende ungdomsmiljøer for alle som vokser opp i Hamarøy kommune.

2.3 Oppfylle mål og delmål i Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt av Kommunestyret 8.9.2022. Planen er delt i to hovedmål og sju prioriterte satsingsområder.

- Hovedmålsetting – bolyst og blilyst
- Næringsutvikling og utvikling av reiseliv
- Møteplasser, aktivitet og arrangementer
- Bostedsattraktivitet – økt antall arbeidsplasser i kommunen

2.4 Delmål

1. En tilfredsstillende undervisningsvirksomhet om rusgiftspørsmål i skoler, fritidsklubber og på annen måte.
2. Skape grunnlag for at rusfrie ungdomsklubber kan fungere som alternativ til steder hvor alkohol serveres.
3. Være i stand til å ta seg av personer som misbruker alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler gjennom et tilfredsstillende rådgivnings- og hjelpeapparat.

3. Bevillingssystemet

Bevillingssystemet er forankret i alkoholloven, og det er utarbeidet klare og tydelige rammer for hvordan dette systemet skal håndheves.

Alkoholloven tar utgangspunkt i at alkohol er en vare som er lovlig å omsette og bruke. Formålet med loven er å regulere alkoholomsetningen slik at den skjer i forsvarlige former. Et hovedsiktemål er å begrense skadevirkningene av alkoholbruken, jfr. § 1-1.

Den kommunale alkoholpolitikken må ha som mål å begrense totalforbruket av alkohol. Det må derfor tilrettelegges for tilstrekkelige kontrollordninger slik at en sikrer at salg og skjenking skjer i samsvar med mål og regelverk. Dette forutsetter et samarbeid mellom kommunen som bevillingsmyndighet og bevillingshaverne. Kommunens utfordring vil være å praktisere regelverket slik at det er forutsigbart og at alle behandles likt.

Kommunal bevilling reguleres av Alkoholloven § 1-6: Kommunal bevilling til salg av annen alkoholholdig drikk enn nevnt i første ledd og til skjenking av alkoholholdig drikk kan gis for perioder inntil 4 år, og med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Slike bevillinger kan dessuten gis for en bestemt del av året, og for en enkelt bestemt anledning.

Kommunen kan beslutte at bevillinger etter første og annet ledd likevel ikke skal opphøre, men gjelde videre for en ny periode på inntil fire år med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Kommunen kan beslutte at ingen bevillinger skal opphøre eller fastsette nærmere retningslinjer for hvilke bevillinger det må søkes om fornyelse for. Ved fastsettelse av disse retningslinjene kan kommunen legge vekt på de samme forhold som ved behandling av ny søknad, jf. § 1-7a. I stedet for krav om fornyelse kan kommunen endre eller fastsette nye vilkår for bevillinger i samme utstrekning som ved behandling av ny bevilling, jf. §§ 3-2 og 4-3.

Den kommunale administrasjonen vil da foreta undersøkelser om samme forhold som ved behandling av ny søknad §1-7b

Beslutninger etter tredje ledd kan bare fattes dersom kommunen etter kommunevalget har foretatt en gjennomgang av alkoholpolitikken i kommunen, herunder vurdert bevillingspolitikken.

For Hamarøy kommune gjelder:

Bevillinger etter Alkoholloven § 1-6 første og annet ledd skal ikke opphøre, men gjelde videre for en ny periode på inntil fire år med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Det foretas en vandelsvurdering av alle styrere og stedfortredere før fornyelse av bevillingene.

3.1 Oversikt over salg – og skjenking i kommunen

Salg av øl i butikk økte under korona-pandemien, men har vært lavere i 2022 og 2023 (nedgang fra 2022 til 2023).

Fra og med 2020 har antall skjenkesteder i kommunen vært nokså stabilt. Pr. dags dato er det fire helårsåpne skjenkesteder, i tillegg en del skjenkesteder som har åpent i helgene eller sommersesongen. Det har vært små endringer i volum for skjenking av alkohol i årene 2021-2023 (lavt volum under korona-pandemien)

Innhavet politistasjon opplever for tiden lite utfordringer knyttet opp mot rus i Hamarøy. Politiet minner om viktigheten av at utestedene har nok mannskap på jobb når det serveres alkohol, slik at de selv kan ivareta sine forpliktelser på en god måte. Det minnes også om viktigheten av å ha alkoholfrie møtesteder spesielt for ungdommer, som f.eks. ungdomsklubber. Alle typer alkoholfrie møtesteder er viktige for folkehelsen for alle aldersgrupper.

4. Alminnelige bestemmelser

4.1 Styrer og stedfortreder

For hver bevilling skal det utpekes en styrer med stedfortreder, som må godkjennes av bevillingsmyndigheten. Det kan gjøres unntak fra kravet om stedfortreder når det vil virke urimelig bl.a. av hensyn til salgs- eller skjenkestedets størrelse.

Styrer og stedfortreder må være 20 år. Med mindre det søkes om bevilling for en enkelt anledning eller ambulerende skjenkebevilling, må de kunne dokumentere kunnskaper om alkoholloven og dens forskrifter.

4.2 Definisjon av skjenking

Med skjenking forstås salg for drikking på stedet. Som skjenking regnes det også når bevillingshaver vet om at det drikkes i deler av hans hus som han har rådighet over, eller på andre steder i hans besittelse, eller på husets nærmeste tilliggelser.

4.3 Definisjon av sluttet selskap

Med sluttet selskap menes at det allerede, og før skjenkingen begynner, er dannet en sluttet krets av bestemte personer som samles for et bestemt formål i et bestemt lokale på skjenkestedet. Medlemmene av selskapet må danne en sluttet krets av personer der utenforstående ikke kan komme inn uten at visse former følges. Det er ikke tilstrekkelig at man før skjenkingen begynner bare skriver seg på en liste eller kjøper billetter.

5. Skjenkebevillinger. Kommunale retningslinjer

1. Bevillingssøknader skal vurderes i forhold til skjenkestedets art.
2. For alle skjenkesteder kan skjenkebevillingen omfatte alle rettigheter; øl, vin og brennevin.
Bevillingen kan innvilges som alminnelig skjenkebevilling for hele huset.
3. Det skal i alminnelighet ikke innvilges brennevinsbevilling ved campingplasser uten utvidet serveringstilbud. Hver søknad behandles individuelt ut fra serveringslokalets utforming og serveringstilbud.
4. Skjenketid ved alle skjenkestedene:

	Mandag – torsdag	Fredag – lørdag	Søndag
Øl	08.00 - 01.00	08.00 – 02.00	08.00 - 01.00
Vin	08.00 - 01.00	08.00 – 02.00	08.00 - 01.00
Brennevin	13.00 - 01.00	13.00 – 02.00	13.00 – 01.00

- Konsum av utskjenket alkohol må opphøre senest 30 minutter etter skjenketidens utløp.
5. Skjenkesteder med uteservering kan skjenke øl, vin og brennevin ute til kl. 01.00 hele året.
 6. Skjenkesteder med øl og vinbevilling kan innvilges brennevinsbevilling ved sluttede selskaper samt enkelte anledninger.
 7. Sluttede selskaper:
Skjenkebevilling for øl, vin og brennevin til kl. 02.00.
 8. Bevillingshaverne pålegges å ha et variert alkoholfritt tilbud og gjennomføre alkoholfrie kvelder i størst mulig grad.
 9. Skjenkestedene / salgsstedene har plikt til å utarbeide et aktivt internkontrollsystem, jfr. Forskriften § 8. Det kan gjøres unntak fra plikten når det vil virke urimelig bl.a. av hensyn til stedets størrelse.
 10. Ambulerende bevilling for sluttet selskap.
Hamarøy kommune kan disponere inntil 2 ambulerende skjenkebevillinger for øl, vin og brennevin. Skjenketid: til kl. 02.00 alle dager.

11. Utendørs arrangement med musikk: Arrangøren anmodes om i størst mulig grad å ta hensyn til nærmiljøet med tanke på støy fra arrangementet.

6. Salgsbevillinger. Kommunale retningslinjer

6.1 Almennelige bestemmelser

Bevillingshaver er pliktig til å påse at den som selger og den som kjøper øl er 18 år. Salg eller utlevering av øl må ikke skje til person som er åpenbart beruset.

6.2 Salgstider

Mandag – fredag: kl. 08.00 – 20.00
Lørdager: kl. 08.00 – 18.00

Salg og utlevering av øl er forbudt etter kl. 18.00 på dager før søn- og helligdager unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag.

7. Delegasjon

7.1 Søknad om salgs og skjenkebevilling

Søknad om salgs- og skjenkebevilling avgjøres av kommunestyret, etter innhenting av opplysninger fra politi, samt skatte- og avgiftsmyndighetene.

7.2 Myndighet og delegasjoner

Kommunedirektør:

Innvilger og gir avslag på serveringsbevillinger, skjenkebevillinger ved overdragelse til lignende konsept, enkeltanledninger, ambulerende bevilling, styrer og stedfortreder, forhåndsvarsler om tildeling av prikker og enkeltvedtak om illeggelse av prikker.

Dvs; forvaltningssaker av ikke prinsipiell betydning. I stor grad omfattes slike saker også av alkoholloven og alkoholforskriften som følger normerte regler fastsatt av lovgiver og departement.

Formannskapet:

Vedtar skjenkebevillinger til nye virksomheter, nye konsepter, avslag og fornyelser. Inndragninger av salgs- og skjenkebevillinger.

Kommunestyret:

Vedtar retningslinjer, forskrifter og alkoholpolitisk plan. Dette er saker av prinsipiell betydning som vil være gjenstand for politisk behandling, saker som gir føringer for hvordan alkoholpolitikken skal se ut i kommunen.

Planen revideres hver ny kommunestyreperiode.

Med en enkelt anledning menes som hovedregel 1-3 dager, men det kan søkes om inntil en uke i forbindelse med festival o.l.

Søknad må fremmes senest en uke før arrangementet skal avholdes.

8. Alkoholavgifter

Bevillingsavgift for kommunale skjenke- og salgsbevillinger fastsettes innenfor de rammer som er gitt av departementet. Avgiften fastsettes på bakgrunn av omsatt mengde alkoholholdig drikk forutgående år, og kreves inn i begynnelsen av året.

Uavhengig av omsatt volum kreves et minstegebyr på kr 1960 for salg og

kr 6100 for skjenking. Skjenkeavgiften halveres til kr 3050 for bevillingshavere der skjenking av alkoholholdig drikk er et rent biprodukt av hovednæringsvirksomheten og derfor har et svært lite omfang. Eksempel: kunstgalleriene.

Skjenkeavgift ved bruk av ambulerende bevilling og for bevilling gitt for en enkelt anledning, fastsettes til kr 440 pr. gang. Avgiften kreves inn samtidig som bevilling innvilges. Satsene gjelder fra 1.1.2024, og justeres årlig iht. Alkoholforskriften § 6-2.

8.1 Innsending av oppgave over omsatt mengde alkohol

Bevillingshaveren har plikt til å oppgi sin omsetning og innbetaling av gebyr. Frist for innsending av omsetningstall settes til 1.mars hvert år.

Reaksjonsform ved manglende innsending av omsetningstall følger av Alkoholforskriftens § 10-3 (tildeling av to prikker).

9. Kontroll

Kommunen har ansvar for kontroll med utøvelsen av kommunal bevilling til salg- og skjenking av alkoholholdig drikk, herunder også kontroll med føring av internkontroll etter kapittel 8 i Forskriften.

Kontrollen skal særlig omfatte salgs- og skjenketidene, aldersgrensebestemmelsene, og at det ikke selges eller skjenkes til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler.

Kontrollen av salgs- og skjenkesteder kan foregå åpent eller anonymt.

Etter utført kontroll skal kontrolløren alltid presentere seg for stedets ansvarshavende og muntlig redegjøre for sitt inntrykk av stedet.

Skriftlig rapport sendes snarest mulig – og innen en uke – til salgs- eller skjenkestedet med adgang for bevillingshaveren til å uttale seg innen to uker.

Salgs- og skjenkestedene skal kontrolleres så ofte som behovet tilsier. Hvert sted skal kontrolleres minst en gang årlig. Kommunen skal årlig utføre minst tre ganger så mange kontroller som de har salgs- og skjenkesteder.

Kommunen kjøper p.t. slike tjenester av vaktsselskap.

I Hamarøy kommune er formannskapet tillagt funksjon som kontrollutvalg, og har bl.a. ansvar for utøvelsen av kontroll med kommunal skjenke- og salgsbevilling for alkohol.

Etter forskriftens § 9-2 skal kommunen gi nødvendig råd og veiledning til bevillingshaver, styrer og stedfortreder, slik at omsetningen av alkohol kan skje i samsvar med regelverket, og på en slik måte at alkoholpolitiske og sosiale hensyn tas.

10. Reaksjonsform ved brudd på alkohollovens bestemmelser

Generelt er bevillingshaver ansvarlig for at salg og skjenking av alkoholholdig drikk foregår på en slik måte at skadevirkningene begrenses og alkoholpolitiske og sosiale hensyn ivaretas på best mulig måte, jfr. Alkohollovens § 1-1.

Forskrift om omsetning av alkohol kapittel 10 inneholder bestemmelser om reaksjonsformer ved overtredelser av alkoholloven. Tidligere bestemmelser er avløst av en ordning med prikksystem, som er beskrevet i § 10-3.

Ved overtredelser av alkoholloven tildeles prikker over en toårsperiode. Dersom bevillingshaver i løpet av en periode på to er tildelt til sammen 12 prikker, skal formannskapet inndra bevillingen for et tidsrom på én uke. Dersom det i løpet av toårsperioden blir tildelt flere enn 12 prikker skal formannskapet øke lengden på inndragningen tilsvarende.

Følgende overtredelser fører til tildeling av åtte prikker:

- salg, utlevering eller skjenking til person som er under 18 år, jf. alkoholoven § 1-5 annet ledd
- brudd på bistandsplikten, jf. § 4-1 annet ledd i denne forskriften
- brudd på kravet om forsvarlig drift, jf. alkoholoven § 3-9 og § 4-7
- hindring av kommunal kontroll, jf. alkoholoven § 1-9.

Følgende overtredelser fører til tildeling av fire prikker:

- salg og utlevering til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, jf. § 3-1 i denne forskriften, skjenking til person som er eller må antas å bli åpenbart påvirket av rusmidler, jf. § 4-2 første ledd i denne forskriften
- brudd på salgs-, utleverings- og skjenketidsbestemmelsene, jf. alkoholoven § 3-7 og § 4-4
- skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 til person på 18 eller 19 år, jf. alkoholoven § 1-5 første ledd
- brudd på alderskravet til den som selger, utleverer eller skjenker alkoholholdig drikk, jf. alkoholoven § 1-5 tredje ledd.

Følgende overtredelser fører til tildeling av to prikker:

- det gis adgang til lokalet til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, eller bevillingshaver sørger ikke for at person som er åpenbart påvirket av rusmidler forlater stedet, jf. § 4-1 i denne forskriften
- mangler ved bevillingshavers internkontroll, jf. alkoholoven § 1-9 siste ledd, jf. kapittel 8 i denne forskriften
- manglende levering av omsetningsoppgave innen kommunens frist, jf. kapittel 6 i denne forskriften
- manglende betaling av bevillingsgebyr innen kommunens frist, jf. kapittel 6 i denne forskriften
- brudd på krav om styrer og stedfortreder, jf. alkoholoven § 1-7c
- gjentatt narkotikaomsetning på skjenkestedet, jf. alkoholoven § 1-8 annet ledd
- gjentatt diskriminering, jf. alkoholoven § 1-8 annet ledd.

Følgende overtredelser fører til tildeling av én prikk:

- brudd på kravet om alkoholfrie alternativer, jf. § 4-6 i denne forskriften
- brudd på regler om skjenkemengde, jf. § 4-5 i denne forskriften
- konsum av medbrakt alkoholholdig drikk, jf. § 4-4 i denne forskriften
- gjester medtar alkohol ut av lokalet, jf. § 4-4 i denne forskriften
- brudd på krav om plassering av alkoholholdig drikk på salgssted, jf. § 3-3 i denne forskriften
- brudd på vilkår i bevillingsvedtaket, jf. alkoholoven § 3-2 og § 4-3
- brudd på reklameforbudet, jf. alkoholoven § 9-2, jf. kapittel 14 i denne forskriften

- andre overtredelser som omfattes av alkoholloven § 1-8 første ledd, jf. blant annet alkoholloven § 3-1 sjette ledd, § 4-1 annet ledd, § 8-6, § 8-6a, § 8-12 og § 8-13.

Bestemmelser om varsling, kommunens saksbehandling og klagerett er regulert av forskriftens kapittel 10 og gjentas ikke i alkoholplanen.